

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JÄ VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 30

Tallinn, 2. augustil 1938

IV aastakäik

SISU:

	Lk.
PÖLLUMAJANDUS	
Maarendlinnad	532
Kanamunade turustamine k. a.	534
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Belgia kaubad Eestis	536
Raudteetegevus mais 1938. a.	540
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	540
Tapaloomade ja lihaturg	541
Peekoniturg	541
Kanamunaturg	541
Piimaturg	541
Aedviljaturg	542
Teraviljaturg	542
Kalaturg	542
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Läti raudteetegevus 1937/38. eelarveaastal	543
Võitartvitus Euroopas	544
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaraunne	544
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Kartuli sissevedu Argentiinasse	545
Tollimuudatusi Belgias	545
Sisseveotolli kaotamine angerjale Hollandis	545
Läti riikliku hüpoteegipanga laenuid 1885tusele	545
Läti laevanduse võlakoorimis	545
Riiklikud viljaostud Lätis	546
Kalajahutootmine Lätis	546
Läti väliskaubandus juunis	546
Prantsuse väliskaubandus I poolaastal 1938	546
Riigieelarve täitmine P.-Am. Ühendriiges 1937/38. a.	546

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Land Rents	532
Marketing of Eggs in 1938.	534
INDUSTRY AND TRADE	
Belgian Merchandises in Estonia	536
Railways in May, 1938	540
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	540
Cattle and Meat Market	541
Bacon Market	541
Egg Market	541
Milk Market	541
Vegetable Market	542
Grain Market	542
Fish Market	542
FOREIGN COUNTRIES	
Activity of Latvian Railways in 1937/38 Budget Year	543
Butter Consumption in Europe	544
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	544
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Potato Imports into Argentina	545
Custom Tariff's Changes in Belgium	545
Abolishment of Import Duty on Eels in Netherlands	545
Latvian Mortgage Bank Loans to Industry	545
Indebtedness of Latvian Shipping	545
State Grain Purchases in Latvia	546
Production of Fishflour in Latvia	546
Latvian Foreign Trade in June	546
French Foreign Trade in First Half of 1938	546
Closed Accounts for 1937/38 in U.S.A	546

PÖLLUMAJANDUS

MAARENDIHINNAD. — LAND RENTS.

1925. a. oli renditalusid rentnike käes ostutalumail 9375, neist 7398 talu raharendi ja 1977 talu — pooletera ning segarendi alusel. 1929. a. oli ostutalumail 7436 renditalu, s. o. 21% vähem kui 1925. a. Siinjuures peab tähendama, et talude koguarv näitas samal ajavahemikul aga suurenemist. 1925. a. põllumajandusloendusel oli 126 561 talu ja 1929. a. — 133 357 talu. Talude üldarv kasvas seega 2 põllumajandusloenduse vahel 5%. Arvates renditalude osatähtsust talundite koguarvust 1925. a. ja 1929. a., näeme, et võttes 1925. a. talude üldarvu 100-ks oli renditalusid 7,4%; 1929. a. oli renditalude osatähtsust talude üldarvust 5,6%, seega võib öelda, et talude üldarvu suhtes 2 põllumajandusloenduse vahel vähenes renditalude arv mitte 21%, nagu mainisime renditalude absoluut-arvu muutuste järgi, vaid 24%.

Maarentimise kohta peab aga tähendama, et see on muutlik sõltuvalt üldisest konjunktuurist. Ajul, mil põllumajanduse tasuvus on normaalne või koguni hea, on maarentimisi rohkem ja nõudmine maa järele suurem, ent kui põllumajanduse tasuvus on nõrk, nõrgeneb nõudmine maa järele ja väheneb ka rentimiste arv. Sellest üldreeglist tuleb ette ka kõrvalekaldumisi, millised on seoses peamiselt maapoliitikaga.

Üldiselt on eestlasele iseloomu kohane „oma maalapike” ja seepärast peagu iga rentnik püüab iseseisvaks peremeheks. Intensiivsema asundustegevuse hooajal kasustas palju endisi rentnikke juhust.

Suurimaks maarenditajaks on meil riik, kuid riigirendihinnad on vähempaindlikud võrreldes eramaarendihindadega. Seepärast võtame siin vaatluse alla maarendihinnad vabaturul. Maarendihinnad vabaturul on üheks põllumajandusseisundi näitajaks.

Maarendihindade kohta on Riigi Statistika Keskbüroo andmeid kogunud järjekindlalt alates 1925. a. 1925—29. a-ni võib märkida maarendihindade tõusuajajärguna, sama ajajärk oli ka põllumajandusele võrdlemisi soodus. Alates 1929. a. põllumajandussaaduste hindade langedes hakkas halvenema põllumajandusseisund ja seega kaasas näeme ka maa-

rendihindade langust. 1929. a. ja 1930. a. püsisid rendihinnad enamvähem ühel tasemel, kuid sealt peale langevad nad kuni 1933. a., mil saavutati maarendihindades maldaiseis viimase 10 a. jooksul. Põllumajandusseisund hakkas paranema 1934. a., samal ajal näeme ka maarendihindades väikest tõusu, milline kestis kuni 1937. a. Praegused maarendihinnad ületavad 1929. a. kõrgseisu.

Maarendihinnad kr. põllumaa ha eest Land Rents in kr. per ha of Agricult. Land.

	Kogu talu viisi For whole Farm	Osa talu viisi For Part of Farm	Kõrsvilja alla Under Grain	Kartuli alla Under Potatoes	Lina alla Under Flax
1928. a.					
Viru	20.00	21.00	22.00	23.00	23.00
Järva	20.00	21.00	22.30	24.50	23.00
Harju	17.00	18.00	22.00	24.00	24.00
Lääne	14.50	16.00	21.00	23.00	24.00
Saare	13.00	14.00	18.80	20.00	22.00
Pärnu	10.40	21.80	24.00	28.10	32.00
Viljandi	26.50	28.00	27.80	31.70	36.00
Tartu	24.10	27.00	27.10	26.90	32.00
Valga	24.30	26.10	28.00	27.50	41.50
Võru	18.80	24.50	20.30	25.30	41.70
Peiseri	24.00	28.00	23.00	27.00	52.00
Keskml. — Average	21.70	23.20	26.40	26.70	33.60
1927	21.60	23.10	26.90	27.30	34.40
1926	19.90	21.60	24.20	26.10	31.60
1925	17.10	20.50	21.70	22.60	27.30
1934	14.90	13.80	19.00	20.40	23.30

1929. a. maksti riigikeskmiselt kogu talu viisi rentides 21.30 kr. põllumaa ha eest, osa talu viisi — 23.80 kr., kõrsvilja alla — 26.20 kr., kartuli alla — 26.10 kr. ja lina alla — 34.70 kr. 1933. a. maksti põllumaa ha eest kogu talu viisi rentides 12.85 kr., osa talu viisi — 15.40 kr., kõrsvilja alla — 16.00 kr., kartuli alla — 17.00 kr. ja lina alla — 18.30 kr.

Tänavu jäid rendihinnad lähedaselt m. a. tasemele. Kogu talu ja osa talu viisi rentides rendihinnad näitasid pisut tõusu, kuna üksikute viljade alla rentimisel ilmnnes väike langus.

Kogu talu viisi rentimine on levinuim rentimisviis. Kogu talu viisi rentides antakse maaga kaasa rentnikule kasustada ka taluhooned, samuti saab rentnik oma kasustusse ka kõik kõrvalised maa-alad, arvatud välja mets. Metsa, kui omaette kultuuri, ei anta

tavalise põllumajanduse rentimise rendilepinguga kasustada rentnikule. Avaldatud rendihinnad on arvatud põllumaa ha eest, kuna muud maad käivad sellele kaasa ilma rendita kogu talu viisi rentides ja sageli ka osa talu viisi. Üksikute viljade alla rentides ei arvata muid maid kaasa ja tavaliselt on üksikute viljade alla rentimisel rendiaeg lühem kui kogu ja osa talu viisi. Kogu talu viisi rentides on tavaliselt rendihind põllumaa ha-le arvatult madalaim ja üksikute viljade alla renditult — kõrgeim. Kogu talu viisi rentides maksti k. a. põllumaa ha-st 21.70 kr. m. a. 21.60 kr. vastu, s. o. 0,5% rohkem. Viimase 10 a. keskmiselt maksti kogu talu viisi rentides 19.00 kr., seega osutus tänavune rendihind 14,2% kõrgemaks viimase 10 a. keskmisest. Kogu talu viisi rentides näitas rendihind suurimat tõusu Virumaal 25,0%, kuna m. a. Virumaal kogu talu viisi rentides tõusid rendihinnad vähe, seetõttu oli väga loomulik, et seal tõusis rendihind ja saavutas suhteliselt võrdse taseme teiste maadega. Kogu talu viisi rentides maksti Virumaal põllumaa ha-st tänavu 20.00 kr. m. a. 16.00 kr. vastu. Ka Harjumaal näitas rendihind kogu talu viisi rentides suurt tõusu. 1937. a. maksti Harjumaal kogu talu viisi rentides 15.00 kr. ja tänavu — 17.00 kr., s. o. 13,3% rohkem. Tartumaal tõusis kogu talu viisi rentides rendihind m. a. 22.00 kr-lt 24.10 kr., s. o. 9,5%. Võrumaal — m. a. 17.50 kr-lt 18.80 kr-le, s. o. 7,4%, Pärnumaal — m. a. 18.30 kr-lt 19.40 kr-le, s. o. 6,0% ja Läänemaal — m. a. 14.00 kr-lt 14.50 kr-le, s. o. 3,6%, Saare- ja Viljandimaal jäi maarendihind kogu talu viisi rentides m. a. tasemele. Valga-, Petseri- ja Järvamaal näitas maarendihind kogu talu viisi rentides langust. Valgamaal langes maarendihind kogu talu viisi rentides m. a. 26.00 kr-lt 24.30 kr-le, s. o. 6,5%, Petserimaal — m. a. 25.00 kr-lt 24.00 kr-le, s. o. 4,0% ja Järvamaal — 20.30 kr-lt 20.00 kr-le, s. o. 1,5%. Saaremaal maksti tänavu kogu talu viisi rentides põllumaa ha-st 13.00 kr. ja Viljandimaal — 26.50 kr. Siinjuures olgu tähendatud, et maarendihind kogu talu viisi rentides oli üle riigi kalleim Viljandimaal ja madalaim — Saaremaal.

Osa talu viisi rentides maksti tänavu põllumaa ha-st riigikeskmiselt 26.20 kr. m. a.

26.10 kr. vastu, s. o. 0,4% rohkem. Osa talu viisi rentides on põllumaa ha-le arvatult rendihind tavaliselt kõrgem kui kogu talu viisi, ja oli nõnda ka tänavu 20,7% kõrgem kui kogu talu viisi rentides. Viimase 10 a. keskmiselt maksti osa talu viisi rentides 21.50 kr., seega osutub tänavune rendihind 21,9% kõrgemaks viimasest. Maade järgi tõusis rendihind osa talu viisi rentides, samuti nagu kogu talu viisi rentideski, kõige enam Virumaal. Virumaal tõusis maarendihind osa talu viisi rentides m. a. 18.00 kr-lt 21.00 kr-le, s. o. 16,7%. Pärnumaal — m. a. 20.00 kr-lt 21.80 kr-le, s. o. 9,0%, Tartumaal — 26.70 kr-lt 27.00 kr-le, s. o. 1,1% ja Viljandimaal — 27.80 kr-lt 28.00 kr-le, s. o. 0,7%. M. a. tasemele jäi rendihind osa talu viisi rentides Harju-, Lääne- ja Petserimaal. Harjumaal maksti osa talu viisi rentides põllumaa ha-st 18.00 kr., Läänemaal — 16.00 kr. ja Petserimaal — 26.00 kr. Langust näitas rendihind osa talu viisi rentides Järvamaal — langedes e. a. 24.30 kr-lt 21.00 kr-le, s. o. 13,6%, Saaremaal — 15.00 kr-lt 14.00 kr-le, s. o. 6,7%, Valgamaal — m. a. 27.50 kr-lt 26.10 kr-le, s. o. 5,1% ja Võrumaal m. a. 24.60 kr-lt 24.50 kr-le, s. o. 0,4%.

Kõrsvilja alla rentides maksti tänavu põllumaa ha-st 26.40 kr. m. a. 26.90 kr. vastu, s. o. 1,9% vähem. Viimase 10 a. keskmiselt maksti kõrsvilja alla rentides põllumaa ha-st 22.70 kr., seega osutus tänavune põllumaa rendihind kõrsvilja alla 16,3% kõrgemaks viimase 10 a. keskmisest. Maade järgi näitas põllumaa rendihind tõusu Petseri-, Tartu- ja Valgamaal, kusjuures tõus oli suurem Petseri- ja väiksem Valgamaal. Petserimaal tõusis kõrsvilja alla renditud põllumaa ha rendihind m. a. 27.00 kr-lt 28.00 kr-le, s. o. 3,7%, Tartumaal — 26.80 kr-lt 26.90 kr-le, s. o. 1,1% ja Valgamaal — 27.80 kr-lt 28.00 kr-le s. o. 0,7%. Kõrgeim on kõrsvilja alla renditud põllumaa ha rendihind Valga- ja Petserimaal — 28.00 kr., madalaim Saaremaal — 18.80 kr. Saaremaal näitas kõrsvilja alla renditud põllumaa ha rendihind tänavu suurimat langust, s. o. 18,3%. Virumaal maksti kõrsvilja alla renditud põllumaa ha-st 22.00 kr. m. a. 25.00 kr. vastu, s. o. 12,0% vähem, Järvamaal — 22.30 kr. m. a. 24.50 kr. vastu, s. o. 9,0% vähem, Pärnumaal — 24.00 kr.

m. a. 26.30 kr. vastu, s. o. 8,7% vähem, Harjumaal — 22.00 kr. m. a. 24.00 kr. vastu, s. o. 8,3% vähem, Läänemaal — 21.00 kr. m. a. 22.00 kr. vastu, s. o. 4,5% vähem ja Võrumaal — 26.30 kr. m. a. 27.00 kr. vastu, s. o. 2,6% vähem. Viljandimaal jäi kõrsvilja alla renditud põllumaa ha rendihind m. a. tasemele ja sellest maksti 27.60 kr.

Kartuli alla rentides makstakse põllumaast kõrgemat renti kui kõrsvilja alla rentides, kuna kartuli alla mineva maa külvikorras seisab tavaliselt kohal, kus väetiste tagavara maas on suurem kui kõrsvilja alla mineval põllul. Kartuli alla renditud põllumaa ha-st maksti tänavu 26.70 kr. riigikeskmiselt m. a. 27.30 kr. vastu, seega näitas ka kartuli alla renditava põllumaa rendihind langust võrreldes m. a-ga 2,2%. Viimase 10 a. keskmiselt maksti kartuli alla renditava põllumaa ha-st 23.50 kr., seega osutus tänavune rendihind viimasest 13,6% kõrgemaks. Võrreldes m. a. näitas kartuli alla renditava põllumaa rendihind tõusu ainult Viljandi- ja Valgamaal, jäi püsima m. a. tasemele Petseri-, Tartumaal ja teisis maades näitas ta langust. Viljandimaal maksti kartuli alla renditava põllumaa ha-st 31.70 kr. m. a. 31.40 kr. vastu, s. o. 1,0% rohkem ja Valgamaal — 27.50 kr. m. a. 27.30 kr. vastu, s. o. 0,7% rohkem. Kartuli alla renditud põllumaa rendihind näitas suurimat langust võrreldes e. a. Saaremaal, langedes m. a. 26.30 kr-lt 20.00 kr-le, s. o. 24,0%. Harjumaal maksti kartuli alla renditud põllumaa ha-st 24 kr. m. a. 27.80 kr. vastu, s. o. 13,7% vähem, Läänemaal — 23.00 kr. m. a. 26.50 kr. vastu, s. o. 13,2% vähem, Virumaal — 23.00 kr. m. a. 25.50 kr. vastu, s. o. 9,8% vähem, Pärnemaal — 26.10 kr. m. a. 23.00 kr. vastu, s. o. 6,8% vähem, Võrumaal — 25.30 kr. m. a. 26.70 kr. vastu, s. o. 5,2% vähem ja Järvamaal — 24.50 kr. m. a. 25.00 kr. vastu, s. o. 2,0% vähem.

Lina alla rentides on põllumaa ha rendi-

hind tavaliselt kõrgem, kuna lina kurnab maad tublisti välja. Eriti kallis on põllumaa rendihind lina alla rentides linakasvatuspirkonnis. Riigikeskmiselt maksti põllumaa ha-st lina alla rentides 33.60 kr. m. a. 34.40 kr. vastu, s. o. 2,3% vähem. Võrreldes aga lina alla renditud põllumaa rendihindu viimase 10 a. keskmise rendihinnaga näeme, et tänavune rendihind on nimetatust kõrgem. Viimase 10 a. keskmiselt maksti põllumaa ha-st lina alla rentides 28.60 kr., seega on tänavune rendihind 17,5% kõrgem. Võrreldes m. a. näitas põllumaa rendihind lina alla rentides tõusu Petseri-, Viljandi- ja Valgamaal, kuna muus maades ilmselt rendihinna langus. Petserimaal on ka põllumaa rendihind lina alla kallim kui muudes maades. Petserimaal maksti põllumaa ha-st lina alla rentides 52.00 kr. m. a. 50.50 kr. vastu, s. o. 3,0% rohkem. Viljandimaal maksti põllumaa ha-st lina alla rentides 36.00 kr. m. a. 35.40 kr. vastu, s. o. 1,7% rohkem ja Valgamaal — 41.50 kr. m. a. 41.30 kr. vastu, s. o. 0,5% rohkem. P.-Eesti maades, kus linakasvatusel on väiksem osatähtsus kui L.-Eestis, näitasid rendihinnad suuremat langust kui L.-Eestis. Lina alla rentides langes põllumaa rendihind ha-lt Virumaal m. a. 27.00 kr-lt 23.00 kr-le, s. o. 14,8%, Saare- m. a. 25.00 kr-lt 22.00 kr-le, s. o. 12,0%, Järvamaal m. a. 26.00 kr-lt 23.00 kr-le, s. o. 11,5%, Lääne- m. a. 27.00 kr-lt 24.00 kr-le, s. o. 11,1%, Harju- m. a. 26.40 kr-lt 24.00 kr-le, s. o. 9,1%, Pärnu- m. a. 34.00 kr-lt 32.00 kr-le, s. o. 5,9%, Tartu- m. a. 32.70 kr-lt 32.00 kr-le, s. o. 2,1% ja Võrumaal — m. a. 42.00 kr-lt 41.70 kr-le, s. o. 0,7%.

Kokkuvõttes võib öelda, et maarendihinnad jäid tänavu üldjoonis m. a. tasemele, sest suurem osa rentimisi tehakse kogu talu viisi. Kogu talu viisi rentides näitasid rendihinnad aga tõusu. Vähem rentimisi tehakse üksikute viljade alla, ja üksikute viljade alla rentimisel ilmselt rendihindade langus.

KANAMUNADE TURUSTAMINE K. A. — *MARKETING OF EGGS IN 1938.*

A. Joasalu.

Kanamunade väljavedu kujunes k. a. juuli jooksul rekordseks võrreldes kõigi eelmiste aegadega. Veeti välja 6,5 milj. kanamuna,

mis on suurem m. a. sama kuu väljaveost 468 tuh. muna ehk 7,7% ja 1936. a. väljaveost — 1,2 milj. muna ehk 21,6%. Isegi rekordsel

1935. a., mil kogu aasta kanamunade eksport tõusis üle 48 milj. muna, oli juuli väljavedu väiksem tänavusest.

Juulis väljaveetud kanamunadest läks Saksa 65% ehk 4,2 milj. tk. ja Inglisse 35% ehk 2,3 milj. tk. Võrreldes m. a. veeti Saksa juulis ligi 1,2 milj. muna vähem, kuna seevastu saadeti Inglisse üle 1,6 milj. muna rohkem.

K. a. 7 kuu kokkuvõttes eksporditi kanamune Eestist 25,3 milj. tk. m. a. 20,4 milj. muna vastu. Väljaveotõus on seega 4,8 milj. muna ehk 23,5%. Võrreldes 1936. a., mil teutsesid veel eraeksportörid, tõusis kanamunade eksport tänavu 7 kuu kokkuvõttes 2,7 milj. muna ehk 11,7%.

Ekspordihooaeg kujunes tänavu aasta esimesel poolel pikemaks kui varem. Nimelt on kanamunade väljavedu jätkunud pidevalt juba jaan. saadik, kuna sellist nähtust varemmail aastail ei ole esinenud. Kuigi aasta esimese veerandi väljavedu ei olnud suur — ainult 832 tuh. muna — on siiski märkimisväärne väljaveo järjekindel tõus jaan. maini, mil kanamunade ekspordis saavutatakse igal aastal haripunkt. Endisil aastail on saadetud küll ka talvekuul kanamune välja, kuid mitte nii reeglipäraselt nagu k. a. Alates 26. I ei ole kanamunade saadetisis olnud vaheaega. Sellist reeglipärasest turgude varustamist tuleb järgnevatel aastail siivendada veelgi, kuna sel teel on võimalik föötada kaupa sisse paremate hindade võitmiseks.

Et talvekuude saadetised suundusid eranditult Inglisse ja kuna sinna on ka järgnevatel kuul eksporditud suhteliselt rohkem mune kui m. a., kujunes inglise ja Saksa turu osatähtsus tänavu 7 kuu väljaveos ligilähedalt sarnlevaks. Saksa läks k. a. juuli lõpuni 13,1 milj. muna ehk 52% ja Inglisse 10,9 milj. muna ehk 43% kogu ekspordist. Teiste turgudena esinevad Šveits ja Tšehhoslovakkia, kogusummas ainult 5% osatähtsusega. Mõlemal turul on olnud tänavu balkani ja poola odavaid mune, nii et sinna eksportimine osutunuks suuremal määral ebatasuvaks. Isegi Taani pidi kevadel katkestama oma ekspordi Šveitsi mitmeks nädalaks odavate hindade tõttu, mis oli Taani väljaveos erakordseks nähtuseks.

Kanamunade hinnad Saksas ja Inglises olid k. a. 7 kuu kestel üldiselt tublisti kõrgemad m. a. tasemest. Seejuures tuleb panna tähele hindade palju suuremat püsivust. Suured kõikumised üksikute nädalate järele on olnud õige mõõdukad Inglises kui ka Saksas.

Munahindade liikumise üldise reeglipärasuse kohaselt langesid hinnad aasta algusest kuni märtsi — apr. Kuid erakordse nähtusena jäi edasine langus ära. Alates maist on hindade tase tõusnud pidevalt, kuna varemmail aastail olid madalaimad hinnad tavaliselt mais — juunis. Seega elas rahvusvaheline kanamunaturg hindade madalseisu tänavu üle erakordselt vara. Selle nähtuse põhjust on raske määratella täpsalt. Peale toodangu ja tarvituse vahetõrgete kujunemise avaldasid nähtavasti mõju ka mõningais mais riigikaitse huvides tehtud erakorralised toitaite ostud.

Eesti väljaveole kujunes selline hindade liikumine soodsaks, sest meie väljaveo hooajaline tõus mais langes hindade paranemisperioodile. Paranenud välristuru tõttu võimaldus maksta ka tootjatele paremat hinda kui mullu. Mais ja juunis oli kanamunade kokkuostuhind ümmarguselt 4 s kg-lt kõrgem kui m. a. Seejuures ei olnud tarvidust kasutada väljamaksudeks hinnakindlustamisfondi summasid, vaid välismaalt saadav hind kattis kokkuostuhinna ja andis isegi pisut ülejääki. M. a. tuli seevastu kanamunade ekspordööril kuni juulini maksta juurde üle 100 000 kr. See summa kogunes tagasi alles aasta lõpuks. Tänavu on aga võimalik juba maist alates koguda summasid hinnakindlustamisfondi kanamunade hinna kindlustamise seaduse alusel. On võimalik, et aasta lõpuks suureneb fond 100 000 kr. võrra. Seega on loodud juba kindlam alus järgnevate aastate väljaveole, sest tagavarade abil on võimalik vältida kokkuostuhinna ülemäärast langust kevadeti.

Kanamunaturu edaspidiste välja-vaadete kohta on raske väita midagi kindlat. Munaturul on mitmesuguste kontrollimata tegurite mõju suurem kui paljudel teistel kaubaturgudel ja seetõttu era-

korralised kõikumised võimalikud. Üldist turu põhitooni hinnatakse siiski kindlaks kuni k. a. talveni. Toodangu pooltest on märkimisväärne, et suurima eksportmaa — Taani — toodang apr. keskpaigust alates püsib alla e. a. taset (vähenemine ca 5%). Seevastu on kanamunade sissevedu 2 tähtsamal riigis — Inglises ja Saksas — tunduvalt suurem mullusest. Inglise kanamunade sissevedu oli k. a. esimesel poolel 15% suurem kui m. a. samal ajal ning Saksas on impordi tõus k. a. 3—4%. Seega püsib nõudmine munaturul hea. Järelikult peaksid püsima ka turustamisvõimalused. Pealegi mõjustab sügisest munaturgu hindade paranemise mõttes külmhoone- ja konservmunade suhteliselt väike kogus. Kõrgete kevadiste hindade tõttu oli kanamunade külmhooneisse paigutamine Taanis, Šveitsis ja mujal tunduvalt väiksem kui m. a. Samuti ulatub konservmunade kogus Taanis ainult 50%-le mullusest.

Külmhoone- ja konservmunade vähesus avaldab mõju rahvusvahelisele munaturule arvatavasti kuni nov. Selle ajani peaks munade hind kõigi oletuste kohaselt püsima heal tasemel. Alates aga nov.-dets., tuleb juba turule noorte kanade toodang euroopa maist, ja kuna noorte kanade arv

Taanis on k. a. umbes 30% suurem mullusest, võib arvestada, et suurenev toodang avaldab aasta lõpu poole survet munahindadele.

Sõltuvalt ilmastikust, viljasaagist j. m. võib esineda eeltoodud hinnaliikumissuunast üksikuid aegajalisi kõrvalekaldumisi, millede ulatust on raske näha ette. Nii on praegugi juuli-aug. vahetusel munaturudentents ajutiselt nõrgenenud. Suure kuumuse tõttu on ostjad välismaal muutunud tagasihoidlikeks. Inglise turgu mõjustas juuli lõpul suur sissevedu Hollandist, kuna hollandi munade sisseveokontingent Saksas sai täis juba 20. juuliks ja saadetised suunati Inglisele. Eestis ei ole siiski karta kokkuostuhindade langust, kuna Vab. Val. poolt on juba määratud kindlustatud hinnaks aug. 80 s kg.

Eesti kanamunade väljaveo tõus on saavutatud linnukasvatavate endi visadusega. Eestis ei ole iseseisvuse kestel riigi poolt toetatud kanamunade väljavedu, kuna kõrgis meid ümbritsevais riiges teostatakse suuri juurdemakse väljaveetud kanamunadele. Jääb loota, et ka edaspidi eesti linnukasvatus saavutab selles pinevas rahvusvahelises võistluses uusi ja veelgi suuremaid tulemusi.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

BELGIA KAUBAD EESTIS. — *BELGIAN MERCHANDISES IN ESTONIA.*

Dr. A. Rannes.

Kaubavahetus Belgiaga on olnud meil võrdlemisi elav, kusjuures kaubandusbilanss on aga osutunud Eestile viimase viie aasta jooksul pidevalt passiivseks: Belgiast veetakse sisse Eestisse kaupu kaugelt rohkem, kui sinna müüakse. Varem aastail (näit. 1928-32) oli eesti kaubandusbilanss Belgiaga peagu alati tugevasti aktiivne: näit. 1928. a. müüdi Belgiasse kaupu 4,4 milj. kr. eest, osteti sealt aga kõigest 2,2 milj. kr. väärtuses, 1931. a. ulatus eesti kaupade eksport Belgiasse 4,5 milj. kr-le, import sealt aga kõigest 1,4 milj. kr-le. Alates 1933. a. on vahekorraldus Belgiaga aga kujunenud teis-

suguseks: sissevedu Belgiast ei ole võrreldes varematega küll suurenenud, seevastu väljavedu sinna on jäänud ulatuselt tunduvalt väiksemaks kui varem. 1934. a. osteti Belgiast kaupu 1,6 milj. kr. eest, müüdi sinna aga vaid 0,9 milj. kr. eest; mullu ulatus import sealt ligi 3,0 milj. kr-le, eksport sinna — kõigest 1,5 milj. kr-le, seega on väliskaubanduskäive Belgiaga praegu märksa madalam kui kriisieelseil aastail.

Kaubavahetusest tekkivate maksimiste õiendamise hõlbustamiseks sõlmiti teatavasti Belgiaga (s. o. Belgia-Luksemburgi Ma-

jandusliiduga) 1935. a. suvel konventsioon, milline aga Eesti poolt öeldi mullu sügisel üles ning kaotas kehtivuse 10. I k. a. Seejärel sõlmiti Eesti ja Belgia vahelise kaubanduse ja transferdi kokkulepe 13. I k. a., milline osutas juba enam kompensatsioonilepingu iseloomu. Selle järgi toimub küll kaubanduslike võlanõudmiste öien-damine vabades deviisides, kuid arvestatakse siiski ka Eestis kehtivat deviisimajanduskorda. Mainitud kokkuleppes Belgiaga on lepitud kokku hakata taotlema kaubavahetuse tasakaalu kui eesti-belgia majanduslike vahekorjade põhilist printsiipi. On nähtud ette, et kui ühe leppeosalise sisseveoväärtus teise territooriumile ületab 20% teise sisseveo esimese territooriumile vähemalt kuue kuu jooksul, arvates mainitud kokkuleppe allakirjutamisest, on teisel leppeosalisel õigus nõuda läbirääkimiste otsust alustamist.

Tänavu esimesel poolaastal ongi Eesti-Belgia kaubandus arenenud üldiselt vastavalt eelosundatud kokkuleppele. K. a. esimesel poolal võrdus import Belgiast 704 000 kr-ga, eksport sinna — 414 000 kr-ga, seega saldo Eesti kahjuks 290 000 kr. Belgia kaupade sissevedu Eestisse ületas eesti kaupade sisseveo Belgiasse tänava esimese poolaasta jooksul 17%, seega ei ole Eestil praegu vastavalt lepingutingimusile põhjust nõuda läbirääkimiste alustamist Belgiaga. Tuleb aga tähendada, et kompensatsioonil iseloomuga kokkulepe Belgiaga on mõjutanud küll üldiselt kogu kaubavahetuskäibe vähenemist selle maaga. Mullu esimesel poolaastal imporditi Belgiast 1 216 000 kr. eest kaupu ning müüdi sinna 911 000 kr. eest; väliskaubanduskäive oli mullu esimesel poolal seega ümmarguselt 2,1 milj. kr., tänava aga samal ajal — kõigest 1,1 milj. kr.

Sisseveo iseloomustamiseks Belgiast tuleb üldiselt tähendada, et see koosneb peamiselt metallidest, millised osutuvad tooraineks eeskätt eesti metallitööstusele. Tarbimiskaupade osasuurus on siin üsna väike. Metallid, olgugi et nad on suurem-jaolt töötletud, näit. latt-, vorm-, vits ja sordirauaks jms., tulevad Eesti sisseveos pi-

dada eeskätt toormaterjalideks. Arvestades omavarustuse ja industrialiseerimise arengusuunda eesti majandusel, kusjuures teatavate toorainete sissevedu välismaalt on paratamatu ning vajalik, tuleb sissevedu Belgiast pidada üldiselt täiesti kooskõlas eesti majanduse arengus ilmnenu suundadega.

Belgia on eeskätt tööstusriik; belgia eksportkaubanduses etendavad tööstussaadused mõõduandvat osa. Peamisiks väljaveoartikleiks on raud ja teras, tekstiilkaubad, klaas, keemiakaubad jne. Belgia majandus arenes mullu kuni okt. tõususuunas; aktiivsuse tõus avaldus ka paljudes uutes investeerin-gutes kaubanduse ja tööstuse alal. Alates okt. 1937. vähenesid aga tootmine ja läbi-käigud eeskätt tähtsamate tööstusharude eksportolukorra halvenemise tõttu. Välis-kaubandusbilans osutus mullu passiivseks; Belgia ostab rohkem välismaalt, kui müüb sinna. Olgugi et impordi suurenemine ise-endast ei tähenda veel mingit pahet, vaid viitab pigem siseturu aktiivsuse suurenemisele, evib ekspordi tagasimineku küllaltki suurt kaalu belgia üldise majandusolukorra kujunemisel. Belgia ekspordi ebasoodsa arengu põhjus näib peituvat peamiselt belgia kaupade võrdlemisi kõrgeis hindades. Belgia kaupade hinnad on tõusnud enam kui teiste maade kaupade vastavad hinnad. Tööstustoodang langes okt. m. a. kuni veeb. k. a. võrdlemisi järsult, ent hiljem muutus langes aeglasemaks. Tööstustoo-dang oli k. a. aprillis ca 25% madalam kui mullu samal ajal. Eriti tugevasti langes tootmistegevus belgia rasketööstuses ning tekstiiltööstuses.

Tähtsamaks belgia sisseveoartikliks Eestis osutuvad latt-, vorm-, vits- ja sordi-raud ning -teras. Selle eesti metallitööstusele tähtsa toorainega varustab Belgia üksi üle 30% vastavast siseturutarvitusest. Osundatud toodete sisseveo alal on Belgia esikohal. Mullu veeti näit. sisse Belgiast latt-, vorm- jne. rauda ning -terast üle 9000 tn. NSVL-st — 5695 tn, Prantsusest — 5253 tn, Saksast — 5156 tn. Ka lehtraua ja -terasega varustab Belgia Eestit; ümmarguselt 35%

kogu lehttraua ja -terase sisseveost teostatakse Belgiast. Mullu osteti Belgiast 1855 tn lehttrauda ja -terast, Saksast — 951 tn, Britist — 651 tn, Tšehhoslovakkias — 592 tn. jne. Tsingitud raud- ja teraspleki alal on sissevedu Belgiast osutanud viimaseil aastail langust. Selle kaubaga varustavad Eestit peamiselt Briti ja Belgia. Selgub, et viimaseil aastail on Briti osatähtsus osundatud kauba alal tunduvalt tõusnud, Belgia oma aga langenud. Kui 1935. a. moodustas Belgia tsingitud raud- ja teraspleki sisseveos ligemale 30%-st osatähtsust, oli see mullu vaid ca 7%. Mullu imporditi Belgiast tsingitud raud- ja -terasplekki kokku kõigest 212 tn, Britist samal ajal aga näit. — 2524 tn.

Mitmesuguse metallkauba sisseveo alal Belgiast evivad tähtsust vaid mõned vähesed kaubad, näit. kraasid ja kraasipaelad; nendega varustab Eestit peamiselt Briti, Saksa ja Belgia. Mullu veeti kraase ja kraasipaelu Belgiast sisse 22,3 tuh. kr. eest, Saksast — 27,3 tuh. kr. ja Britist 26,3 tuh. kr. eest. Raud- ja terasvaatidega varustab Eestit küll peamiselt Saksa, kuid ka Belgiast on neid veetud sisse; mullu ulatus raud- ja terasvaatide import Belgiast 12,4 tuh. kr-le ja Saksast 57,5 tuh. kr-le. Üldiselt tuleb tähendada, et mitmesuguse metallkauba sisseveo alal on Belgia osatähtsus üsna minimaalne; osundatud kaubaga varustavad Eestit peamiselt ikka Saksa ja Briti. Mullu ulatus, näit., mitmesuguse metallkauba import 7,5 milj. kr-le, millest vastavad ostud Belgiast moodustasid vaid 0,6%.

Märksa tähtsama varustajana osutub Belgia laskeriistade alal. Mullu veeti sisse, näit., revolvreid ja püstoleid üldse 756 tk 25 tuh. kr. väärtuses, millest 682 tk ehk 90% teostati Belgiast. Ka püsse osteti mullu Belgiast, ehk-küll väiksemal arvul kui Saksast.

Teatavasti on Belgia tähtsamaid klaasitootmismaid Euroopas. Eestis on leidnud turgu aga peamiselt vaid belgia peegelklaas. Viimasega varustab eesti siseturgu ka Saksa. Töötletud ja ilustatud peegelklaasi osteti mullu Belgiast 11,4 tn 12,5 tuh. kr. väärtuses, moodustades vastavast üldsisseveost ligemale 20%.

Sisseveetavaist keemiatööstussaadusist Belgia päritoluga võib nimetada rea kaupu; Belgias on teatavasti keemiatööstus arenenud võrdlemisi kõrgele ja Belgia ekspordis etendavad keemiakaubad raua- ja tekstiilkaupade kõrval tähtsat osa. Kõigepealt, näit., puhastamata klooralkaliumi, vasevitriooli ja litopooni alal osutub Belgia tähtsaimaks varustajaks. Klooralkaliumi-import ulatus mullu 109 tn-le, millest 96% teostus Belgiast. Kogu vasevitriooli sisseveost m. a. teostus Belgiast ca 70% ning litopooni-impordist ligikaudu — 60%. Belgia varustab Eestit ka söidukite kummidega, olgugi et sel alal on Britil, Saksal ja P.-Am. Ühendriigel suurem tähtsus. Söidukite kumme osteti mullu Belgiast üle 40 tuh. kr. eest, Britist näit., aga 565 tuh. kr. ja Saksast — 120 tuh. kr. eest. Belgia turustab Eestisse ka želatiini (mullu 1305 kg), tärklisi (4624 kg), salmiaaki (4280 kg). Ka arseeni (ühendatud väävliga) alal on Belgia tähtsaks varustajaks: kogu m. a. arseeni-impordist teostus ligemale 65% Belgiast. Peale Belgia veeti sisse arseeni ka Saksast ja Soomest. Muist Belgia päritoluga keemiatööstuskaupadest Eestis olgu mainitud veel kaltsiumkarbiidi, puhastatud vaseliini, raua-okstiüdvärve, värvimuldi ja -savisid, kriiti, punast tinahapendit, fotofilme jm. Varem ail aastail osteti Belgiast rohkesti ka albumiini (vineeritööstusele), kuid mullu jäi selle keemiaalne sissevedu Belgiast ära.

Transportvahendeist Eestis Belgia päritoluga tuleb nimetada mõningaid mootorrattaid; sõiduaautosid ei ole sealt enam viimaseil aastail veetud sisse, ning varem ail aastail piirdus see vaid mõne üksikuga.

Võrdlemisi rohkesti on veetud sisse Belgiast tapeteid; mullu ulatus nende import üldse 180 tuh. kr-le, millest ca 14% teostus Belgiast. Tapetitega varustab Eestit peamiselt teatavasti Soome, ka Saksa ja Läti.

Tekstiiltööstuskaupadest on ostetud Belgiast korrutatud villast lõnga, soetud villa, loomulikku siidriiet, toorsiidist lõnga ja hügrokoopilist ning antiseptilist

vatti; — kõiki neid kaupu on ostetud Belgiast viimaseil aastail siiski võrdlemisi väikesel kogusel. Kogu tekstiiltööstuskaupade sisseveost, milline mullu võrdus ümmarguselt 8 milj. kr-ga, moodustas vastav import Belgiast kõigest 0,2%. Tõsi küll, varemmail aastail oli tekstiilkaupade sissevedu Belgiast siiski veidi suurem: näit., 1930. a. osteti Belgiast 163 tuh. kr. eest mitmesugust tekstiiltooteid, mis moodustas ligemale 1% kogu tekstiiltoodete sisseveost, 1931. a. — isegi ligi 2%. Varemmail aastail (kuni 1935. a.) osteti Belgiast ka kunstsiidlõnga, mis on nüüd aga jäänud ära; viimast veetakse nüüd Eestisse peamiselt Itaaliast ja Saksast.

Peale eelosundatud metallide varustab Belgia Eestit võrdlemisi hästi ka töötlemata metallide ja ärtsidega. Belgia on näit., tähtsamaid Eesti varustajaid tinaga; mullu veeti tina Belgiast üle 70 tn 33,7 tuh. kr. väärtuses, s. o. sama palju kui Britistki. Ka tsingiga varustab Belgia Eestit, ehkki sel alal on Norral ja Britil suurem tähtsus. Tsinki osteti mullu Belgiast 12,8 tn. Belgia kuulub ka nende maade hulka, kes varustavad Eestit toormalmiga; mullu osteti Belgiast malmi 257 tn ehk ümmarguselt 8% kogu toormalmi sisseveost. Ei tule jätta mainimata Belgia alumiiniumi varustajana, olgugi et ka sel alal on praegu Briti, Šveits ja ka Rootsi suurema tähtsusega.

Esmakordselt ilmus mullu eesti turule Belgia päritoluga koks, milline kogus oli isegi suurem kui vastav sissevedu Britist, kes varemmail aastail Saksa kõrval varustas Eestit koksiga. Mullu veeti sisse koksi üldse 3594 tn, millest 71% langes Saksale, 15% — Belgiale, 14% — Britile. Kahel viimasel aastal on ostetud Belgiast ka bensiini; mullu veeti sisse bensiini Belgiast 538 tn, moodustades üle 7% kogu välisbensiini sisseveost. Tsellofaani sisseveo alal oli mullu Belgia osatähtsus suurim: kogu tsellofaani-importist langes 37% Belgiale, 33% Saksale ning ülejäänud osa Rootsile, Britile, Norrale jm. riikidele. Ka puhastamata bensooli impordis etendab Belgia Rootsi kõrval tähtsat osa.

Tekstiiltooraineist veeti sisse Belgiast Eestisse varemmail aastail värvimata villa, näit., 1930. a. 104 tuh. kr. väärtuses; nüüd on see sissevedu jäänud hoopis minimaalseks ning juhuslikuks.

Belgiast on Eesti ostnud pidevalt mitmesuguseid elustaimi, mullu näit. üle 10 000 kr. väärtuses; mitmesuguste elustaimedega varustavad Eestit eeskätt Holland, Saksa ja Taani.

Pidevalt on Belgia poolt Eestit varustatud loomasöödalubjaga; viimaseil aastail on veetud Belgiast sisse loomasöödalupja keskmiselt 290 tn aastas, moodustades ligemale 90% kogu vastava loomasööda impordist. Varemmail aastail oli sel alal tähtsaimaks varustajaks Saksa. Vahepeal on Saksa osatähtsus eesti loomasöödalupja impordis jäänud hoopis minimaalseks, ning Belgia kõrval väiksema tähtsusega sel alal on veel vaid Holland ja Briti.

Lõpuks olgu veel mainitud, et mullu veeti erakordselt sisse Belgiast ka eru, nimelt 418 tn 54 000 kr. väärtuses.

Kokkuvõttes võime öelda, et Belgia tähtsamaid tooted Eestis on raud ja teras, peale selle rida keemiakaupu, tapetid, mõned tekstiilkaupad, koks, bensiin, loomasöödalubi jm. Mõnede sisseveoartiklite suhtes osutub Belgia koguni peagu ainsaks tähtsaimaks varustajaks. Kõiki neid oste Belgiast on Eesti poolt püütud osaltki tasakaalustada mitmete eesti kaupade müükidega sinna. Belgia ostab Eestist mitmesuguseid kaupu, milledest osutuvad tähtsamaiks tselluloos, lina, metsamaterjal, kunstsarv, vineer ja vineertoolipõhjad jm. Kogu eesti eksport Belgiasse on valdavas osas toor- ja poolvalmiskaupad. Kõigi nende saaduste eksport ei ole aga viimaseil aastail enam kujunenud nii ulatuslikuks, et sissevedu Belgiast saadaks tasuda ekspordiga sinna enam-vähem täiel määral. Eelosundatud kaubandus- ja transferdikokkulepe Belgiaga, otsustades k. a. esimese poolaasta andmete järgi, ei ole igatahes suutnud senini soodustada eksporti Belgiasse; kogu kaubavahetus osundatud maaga on kujunenud koguni väiksemaks.

RAUDTEETEGEVUS MAIS 1938. A. — RAILWAYS IN MAY, 1938.

Mais muutus reisijate liikluses passiivseks võrreldes m. a.-ga osalt kevadiste külmade ilmade, osalt sõidutariifide muutmise tõttu. Reisijaid veeti mais tuh.

	1938	%	1937	%	±%
Reisijaid üldse	990	100,0	1 094	100,0	- 9,5
sellest: I—II klassis	14	1,4	25	2,2	-44,0
III kl. pikamaasõitj.	433	43,7	481	43,9	-11,3
III kl. elektrirong.	543	58,9	588	53,8	- 6,0
Reis.-km. üldse	26 998	100,0	29 809	100,0	- 9,4
sellest: I—II klassis	2 278	8,4	3 456	11,6	-34,2
III kl. pikamaasõitj.	20 760	76,9	22 050	74,0	- 5,9
III kl. elektrirong.	3 960	14,7	4 303	14,4	- 7,9

Reisijate arv vähenes üldse 104 tuh. ehk 9,5%, mis mõjustas ka reis-km arvu kahane-mist 2811 ehk 9,4%, vaatamata keskmise sõi-dukaugeuse pikemisele I II kl. 162,4 km-le m. a. 138,2 km-lt ehk 17,5% ja III kl. pika-maareisijail — 47,9; 45,9 km-lt ehk 9,4%. Suhteliselt vähenes reisijate liiklus enam I-II kl. kasustajate arvel.

Pagasivedu on 0,7 tuh. tn. ja 62 tuh. tn-km-ga võrdne mõlemal tegevusaastal.

Kaubavedu oli mais aktiivsem m. a. sama kuu veost. Maksulist kaupa veeti tuh.

	1938	1937	±%
Tn.	228	218	+7,0
Tn-km.	24 342	22 185	+9,7

Koguselt veeti 15 tuh. tn. ehk 7,0% enam m. a., mis koos ühe tn. keskmise veokauguse pikemiselega põhjustas tn-km arvu suurene-mist 2157 tuh. ehk 9,7%.

Tulusid laekus vastavalt veoliikide suure-nemisele või kahanemisele. Esialgse kokku-võtte järgi laekus (tuh. kr.):

	1938	1937	±%
Üldsummas	1 325	1 248	+ 6,2
sellest: reisijateveost	474	495	- 4,2
pagasiveost	35	34	+ 2,9
kaubaveost	794	698	+13,8
mitmesug. tulu	22	21	+ 4,8

Reisijateveost laekuv tulu kahanes 21 tuh. kr. ehk 4,2%, kaubavedu ületas aga m. a. 93 tuh. kr-ga ehk 13,8%. Üldsummas laekus tänavu 77 tuh. kr. ehk 6,2% enam mullusest.

Alates 1. I on raudteetegevus arvudes järgmine:

	1938	1937	±%
Tulu üldse tuh. kr.	6 106	5 704	+ 7,0
sellest: reisijateveost	2 202	2 045	+ 8,7
pag- ja postiveost	255	240	+ 6,3
kaubaveost	3 502	3 295	+ 6,3
mitmesug. tulu	127	124	+ 2,4
Reisijate arv tuh.	4 567	4 480	+ 1,9
Reis.-km. tuh.	125 549	120 816	+ 3,9
Maks. kaupa tn. tuh.	1 057	1 108	- 4,2
Maks. kaupa tn-km. tuh.	106 258	108 264	- 1,9

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Võiturul olid m. n. hinnad püsivad. Meie võihinnaks noteeriti Manchesteris endiselt 116—118 š cwt. Samuti jäi Saksast saadav võihind endiseks. Kuna aga Saksa, kust saame võist paremat hinda, ekspordisime võid suhteliselt vähem, noteeriti meie ekspordivõihinnaks 155 s. kg, s. o. 2 s. kg-lt madalamalt kui e. n.

Võikaubandus näib kujunevat tänavu maailmaturul samaks nagu m. a. Või väljavedu ookeanitaguseist maist on k. a. vähenenud. Seevastu on aga võieksport euroopa karjamajandusmaist suurenenud. NSVL-st puudub tänavu või väljavedu, mistõttu üldsummas euroopa maade võieksport on väiksem kui m. a. Võib arvata, et võikäibe ku-

junemine maailmaturul ei muutu tunduvalt võrreldes m. a.

Või sissevedu Inglisse oli k. a. juunis 892 314 cwt m. a. sama kuu 964 265 cwt vastu. K. a. esimesel poolel oli või sissevedu Inglisse 4,9 milj. cwt m. a. sama aja 4,8 milj. cwt vastu. Või sissevedu on suurenenud Austraaliast, Taanist, Rootsi, Lätist, Poolast, Soomest, Eestist ja Leedust.

Siseturul maksus või s. kg:

	Laanvõi	Kõrgivõi
Tallinnas	175—180	140—160
Tartus	180—190	150—168
Viljandis	180	170—175
Pärnus	170—185	135—150
Narvas	170—180	140—155

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. möödus veistepakkumise alal keskmiselt. Nõudmine veiselihale tagasihoidlikum; hinnad jäid siiski püsima endisele tasemele.

Suurmtügil maksusid pullid: suured, rammusad 52—54 s., keskmised 50—52 s kg; väikesed, rammusad 50—52 s., keskmised 48—50 s. ja lahjad 45—47 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suured pullid 31—33 s. ja väiksemad 26—28 s. kg.

Mullikalihha: nuumatud 53—58 s., rammusad 50—53 s., keskmised 45—47 s. ja lahjad 40—45 s. kg. Eluskaalu järgi 21—25—29—33 s. kg.

Lehmaliha: nuumatud 53—58 senti, rammusad 48—53 s., keskmised 45—48 s. ja lahjad 40—46 s. kg. Eluskaalu järgi 20—23—29—33 s. kg.

Vasikate pakkumine keskmine. Nõudmine on pakkumise piires ja hinnad püsivad. Tapetud vasikad ühes nahaga maksusid:

nuumatud 65—75 s., rammusad 52—65 s., keskmised 45—52 s. ja lahjad 40—45 s. kg. Elusvasikate hinnad vastavalt sortidele: 30—38—46—52 s. kg.

Lambaid turustati keskmiselt. Nõudmine keskmine. Tendents püsiv. Tapetud lambad ilma naha ja pudemeteta maksusid: rammusad 60—65 s., keskmised 45—55 s. ja lahjad 40—45 s. kg. Eluskaalu järgi 33—35—38 s. kg.

Eksportlambaliha hind noteeriti 90—95 s. kg; eluskaalu järgi franko saatejaam 35—38 s. kg.

Sigu turustati tavalisest rohkem. Nõudmine keskmine. Hind nõrgenes mõne sendi võrra. Tapetud sead maksusid: noored ja peekonkaalulised 82—84 s., lihasead 78—80 s., rasvasead 75—78 s. ja vanad emised 65—70 s. kg. Eluskaalu järgi hind 62 s. piires kilo.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul tunduv hinnalangus. Kõik peekonisordid langesid 6 š tsn, nende hulgas ka eesti peekoninoteering. Hinnalangus oli tingitud peekonipakkumise suurenemisest, kuna inglise ametiasutised lubasid vedada lisapeekonikvootet varem sisse, et pidurdada peekonihindade tõusu. K. n. maksavad eksporttapamajad peekonide eest kõrgemat hinda, mis on peamiselt tingitud vastavate seahindade tõusust siseturul, mistõttu tõseti noteeringut 3 s. kg-lt.

Tapakaal	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg.	93	88	Siseturuhinnad	
55,5—59 „	88	84	„	
72,5—75 „	88	84	„	
75,5—80 „	84	80	„	

Elussigade hind jäi muutusetu ja maksatakse endiselt:

105—120 kg. raskused	60 s. eluskaalu-kg.
121—160 „ „	64 „ „ „
üle 160 „ „	60 „ „ „

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturul seisund sarnlev e. n. Kuna välisturul ei olnud hindades erilist muutust, noteeriti meil munahindadeks endised hinnad, s. o. eksportmunadel 80 s. kg ja siseturumunadel — 70 s. kg franko kogumispunkt.

Vab. Val. otsusega määrati eksportmunade kindlustatud hinnaks 80 s. kg franko kogumispunkt, alates 1. VIII kuni järgneva

korralduseni. Seega tõusis riiklikult kindlustatud munahind 5 s. kg-lt võrreldes juulis kindlustatud hinnaga.

Kanamunade sissevedu Inglisse suurenes k. a. juunis võrreldes m. a. 3%.

Siseturul maksusid kanamunad m. n.: Tallinnas 9—11, Tartus, Viljandis, Pärnas ja Paides 9—10, Narvas 10—11, Valgas 8—10 ja Võrus 8—9 s. paar.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 1. VIII s. a. noteeriti Tallinna kohta

endised hinnad, s. o. I valiku rööskpiim piimakauplustele 12 s. l. ja müügil piimatöös-

tustele 11 s. l., II valiku piim müügil piimakauplustele 10 s. l. ja piimatööstustele 9 s. liiter.

Nõudmine piima järele on elav. Piimatoodang aga langeb edasi palavuse püsimise ja rohukasvu vähenemise tagajärjel. Selle tõttu ületas mõnes kaupluses nõudmine pakumise ja Tallinna varustamisel tuli kaugem tagamaa abiks võtta.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturul on hinnad võrreldes m. n. endised. Väikesi kõikumisi tuleb ette, sõltuvalt pakumisest üksikul päevil. Aed- ja metsmaasikas on turult peagu kadunud. Sõstraid on müügil vähe, eriti mustsõstraid. Viimaste hind on püsinud kogu aeg 60—65 s. kg. Samuti on ühtlane maguskirsside hind — 100—120 s. kg. Häid kurke müügil on vähe. Petseri kurgid maksuvad 7—10 s. kümme tükki. Ostmine on praegu väike, seepärast on rohkesti müügil hapu-kurke 1,5—2 s. tk. Teisi köögivilju on juba rohkesti. Värske sibula hind on langenud tublisti, maksudes nüüd 35—40 s. kg e. n. 60—70 s. vastu.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n. võis panna tähele peagu kõigis suu-remais teraviljamüügikeskuses hinnalangust võrreldes e. n.-ga.

M. n. keskmiselt noteeriti nisuhinnaks Hamburgis 14.76 kr. kv. e. n. 16.10 kr. vastu, seega langes nädala keskmine noteering 8,3%; Chicagos — 9.16 kr. kv. e. n. 9.30 kr. vastu (—1,5%). Winnipegis — 12.79 kr. e. n. 13.47 kr. vastu (—5,0%). Liverpoolis näitas nisu keskmine hind pisut tõusu — e. n. 13.10 kr.-lt 13.18 kr.-le, s. o. 2,6%.

Rukkihinnaks noteeriti m. n. keskmiselt Chicagos 6.91 kr. kv. e. n. 7.45 kr. vastu; seega langes rukkihind nädala jooksul 7,2%; Winnipegis 6.68 kr. kv. e. n. 6.99 kr. vastu, s. o. 4,4% vähem.

Võrreldes m. a. on tänavused rukkihin-

KALATURG. — FISH MARKET.

Põhja lahe rannikvetes elavamaks muutunud rändangerja liikumise tõttu suurenes angerjasaak, seega näitab ka angerja välja-

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes m. n. senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	17—19	—	14—15	12
Tartu	15—16	12—13	—	10
Narva	14	10	—	8—9
Pärnu	16—17	12	—	11
Valga	15	—	—	10
Viljandi	—	—	15	10—11
Paide	—	—	—	9

Tallinna turul maksusid väikemüügil 1. VIII:

	s. kg.		s. kg.
Aedmaasikad	100—120	Kartul	4—8
Metsmaasikad	100	Hernekaunad	15—20
Vaarikad	60—70	Rabarber	10
Karusmarjad	20—50		s. tk.
Pun. sõstrad	25—30	Lillkapsas	5—30
Mustsõstrad	60—65	Kurgid, petseri	0,7—1
Mustikad	25—30	Kurgid	1—15
Jõhvikad	35	Nuikapsas	8—10
Kirsid	50—120	Seller	5—10
Tomat	135—150		s. kimp
Sibulad	35—40	Porgandid	5—6
Peakapsas	8—10	Peedid	8—12
Kaalikas	18—20	Redised	7—8
Salat	30—40	Oad	2—5
Spinat	25—35		

nad tunduvalt madalamad — Chicagos 45% ja Winnipegis — 68%.

Maisihinnaks noteeriti nädala keskmiselt Chicagos 8.29 kr. kv. e. n. 8.37 kr. vastu, seega langus 1,0%. Maisihind on samuti nagu teisel teraviljulgi praegu tunduvalt madalam kui m. a. samal ajal, mil maisi nädala keskmiseks hinnaks oli 14.57 kr. kv., seega on praegune hind 43% madalam kui m. a.

Sisemaal on rukkilõikus alanud, mistõttu maainimesi on linnaturgudel teraviljaga vähe. Viljatagavarad on suuremosalt juba realiseeritud varem ja praegu kibedal tööajal on vähe aega turuleminekuks, mistõttu paljudel sisemaalinnade turgudel oli m. n. teravilja ja jahu väga vähe. Kaubavähesuse tõttu oli ka tehinguid väga vähe.

vedu tunduvalt tõusu. M. n. kestel veeti Saksa angerjat 14 000 kg, sellest eluskalana 1700 kg ja värskelt jääpakendis 12 300 kg.

Teiste kalaliikide väljavedu areneb nõrgalt.

Siseturu-kalakaubanduses valitseb värske kala vähesuse tõttu endiselt nõrk tegevus. Tähtsama kaubaartiklina esinevad ahven, koha ja haug.

Ahvenat mere- kui ka sisevetetoodangust müüdi 20—40 s. kg, elusvärsket ahvenat kuni 50 s. kg. Haugihind 40—70 s. kg. Koha I valik kuni 140 s. kg, II valik 80—90 s. kg. Lõhi priimakvaliteediga 280—350 s. kg. Iherus 180—225 s. kg. Angerjahind püsib 150—200 s. kg. piires.

Räimekaubandus. Tallinna lahes näitab räimesaak paranemist. Tallinna kalasadamaga kaudu tuleb räimi müügile päevas 2000—3000 kg.

Kuigi mainitud kogus on Tallinna turu kohta võrdlemisi väike, püsib räimehind võrreldes teiste kalasortide hindadega siiski madal. Kalasadamast maksti 10—15 s. kg. Turul müüdi 13—25 s. kg. Kõrgemat hinda nõutakse ja makstakse turu algul, kui kaup esineb veel värskena. Hiljem kuumusega halvenenud kaupa müüakse 10—13 s. kg.

Narva-Jõesuu väikese räimesaagi tõttu maksti kalureile 30 s. kg. Toodang läks peamiselt suitsukala valmistamiseks. Ka Saaremaa rannikvetest on saadud räimi. Kalureile maksti 8—10 s. kg. Pärnu ja Haapsalu turul puudub räim müügil.

Kilusaak nõrk. Tallinna turule tuleb kilu päevas 500 kg, milline läheb värskena tarvitajaile. Kiluhind kalasadamast 20—25 s. kg. Turul 30—35 s. kg. Lesti tuleb müügile keskmisel kogusel kalasadamaga kaudu Hiiu rannikvetest kui ka lähemaist randadest, veoautodega — Vihterpalu ja Nõva rannast. Kohalikust elusvärskest lestast küsitakse 25—35 s. kg. Kaugemalt toodud nõrgema mihusega lesta pakutakse 13—20 s. kg.

Tursasaak jääb väiksemaks. Tallinna turule toodi 500—1500 kg. päevas. Kalasadamast maksti 4—7 s. kg. Üksikuist partidest 10—12 s. kg.

Soola- ja suitsukalakaubanduses püsib endine seisund.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

LÄTI RAUDTEETEGEVUS 1937/38. EELARVEAASTAL. ACTIVITY OF LATVIAN RAILWAYS IN 1937/38 BUDGET YEAR.

Üldise majandusliku aktiivsuse jätkumine mõjustas ka raudteetegevust Lätis tõususuunas vedudes kui ka sellest tingitud tuludes ja kuludes.

Reisijateliiklust iseloomustavad järgmised arvud tuh.:

	1937/38	1936/37	±%
Reisijate arv	16 107	14 789	+ 9,0
Reis.-km arv.	729 837	659 437	+10,7
Ühe reisija keskm. sõidukaugus km.	45,8	44,6	+ 1,6

Reisijateliiklus Läti raudteil suurenes 1318 tuh. reisija võrra ehk 9,0%, kusjuures ühe reisija keskmine sõidukaugus pikenes 0,7 km, mis koos reisijate arvilise tõusuga põhjustasid reis-km arvu juurdekasvu 70 410 tuh. reis.-km ehk 10,7%.

Pagasi veeti 23,4 tuh. tn. m. a. 20,7 tuh. tn. vastu ehk 13,0% enam. Suurenenud pagasikogus mõjustas ka tn-km tõusu eelmise aas-

ta 1938 tuh.-lt 2092 tuh.-le ehk 8,2%, mis tõus on madalam koguse juurdekasvust, oles tingitud ühe tn. keskmise veokauguse lühenedemisest m. a. 93,4 km.-lt 89,4 km.-le ehk 4,3%.

Maksulise kauba vedu Läti raudteil oli võrreldes teiste veoliikidega ja eelmise aastaga eriti aktiivne:

	1937/38	1936/37	±%
Tn.	4 975	3 405	+46,1
Tn.-km.	573 104	377 871	+51,7
Ühe tn. keskm. veokaugus km.	115,2	111,0	+ 4,7

Veetud kaubakogus ületas eelm. a. 1570 tuh. tn. ehk 46,1% ja tn-km — 195 233 tuh. ehk 51,7%. (Mis põhjustas säärase suurt tõusu kaubaveo elavnemisel, ei ole näha olevaist andmeist).

Elavnenud vedudest laekus ka tulu vastavalt veoliigile enam eelmisest aastast. Tulu laekus tuh. lat.:

	1937/38	1936/37	±%
Üldse	47 843	35 965	+33,0
selest: reisisijateveost	16 946	14 079	+20,4
kaubaveost	23 887	15 867	+47,4
pagasiveost	1 854	1 685	+10,0
mitmesug. tulu	5 656	4 334	+30,5

Üldsummas laekus 11 878 tuh. latti ehk 33,0% enam mullusest, milles kaubaveost laekuval tulul on 63,3%-ne osatähtsus. Kaubaveodu andis 7520 tuh. latti ehk 47,4% ja reisisijatevedu — 2867 tuh. latti ehk 20,4% enam eelmisel aastal laekunud tuludest. Samuti ületavad m. a. ka osatähtsusest väiksemad tululiigid.

Suurenenud vedudest on tingitud ka kulu tõus m. a. 30 950 tuh. latilt 37 500 tuh. latile (esialgse kokkuvõtte järgi) ehk 21,2%. Võrreldes kulusid tuludega näeme, et lõppenud tegevusaasta andis ülejääki 10 343 tuh. latti mulluse 5015 tuh. lati vastu, seega enam 5328 tuh. lat.

Raudteede tegevuse tihedus ühele eksplaateeritavale tee-km-le (suhtarves):

	1937/38	1936/37	±%
Tulu tuh. lat.	15,1	11,5	+31,3
Kulu tuh. lat.	11,8	9,9	+19,2
Reis.-km. tuh.	230	210	+ 9,5
Pagasi tn.-km. tuh.	0,66	0,62	+ 6,5
Maksul. kaubavedu tn.-km. tuh.	181	120	+48,8

Võitartvitus Euroopas. — Butter Consumption in Europe.

Briti majanduskomitee on teinud kokkuvõtte võitartvitusse kohta mõnedes euroopa mais elaniku kohta, mida iseloomustavad järgmised arvud:

	1930	1936
Britis	8,49 kg.	11,26 kg.
Taanis	6,13 "	9,08 "
Saksas	7,72 "	8,22 "
Belgias	8,67 "	8,85 "
Prantsuses	5,58 "	6,04 "

	1930	1936
Hollandis	6,45 kg.	5,63 kg.
Sveitsis	6,08 "	6,90 "

Nagu loetelust näha, on võitartvitus kõigis mais suurenenud 1936. a. peale Hollandi võrreldes 1930. a-ga. Kahjuks puuduvad andmed kõigi euroopa maade kohta, kuna paljudes mais ei ole teada valmistatud võikoguseid, mistõttu jääb võimatuks ka keskmise tarvituse arvestamine elaniku kohta.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

23. juulil 1938. a.

PASSIVA

1. Kättevara: — <i>Reserve:</i> kuld, rahas ja kangides	34 253 689,82	1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
välisraha	16 058 004,55	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 080 455,23
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Note</i>	1 142 169,85	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		a) pangatähed liikvel	48 492 625,—
kaubavekslid	7 188 124,98	b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	2 350 822,17	valituse	14 411 121,27
metsatööstusl.	65 179,27	pankade	13 108 929,21
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		teised	2 855 594,66
valitusele	—	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	29 873 645,14
teistele *)	10 140 732,82		14 963 648,81
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	8 431 428,17		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	24 780 257,55		
	99 410 374,18		99 410 374,18

Kattevara vahetõõrd jooksvate kohustustega: } 64,20%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 873 535,64
Includes Ukr. 873 535.64 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

ARGENTIINA. Kartuli sissevedu Argentiinasse. — *Potato Imports into Argentine.*

Lõplikel andmeil 1937. a. sisseveetud söögi- ja seemnekartulite kohta varustasid üksikud riigid Argentiinat selle kaubaga järgmiselt (arvud 1000 tn-s):

Söögikartul	
Holland	126,7
Uus Meremaa	14,3
Inglise	14,3
Taani	12,1
Belgia	10,1
P.-Ameerika	9,3
Iiri	7,8
L.-Aafrika	4,5
Tšiili	3,6
Ungari	2,6
Prantsuse	2,6
Itaalia	2,4
Portugal	2,1
Eesti	1,3
Saksa	0,9
Brasiilia	0,6
Austria	0,3
Poola	0,3
Kanada	0,2
Malta	0,2
Hispaania	0,1
Kanaari saared	0,1
Kokku 216,4	

Seemnekartul	
Kanada	20,9
Taani	15,6
Eesti	1,9
Poola	1,6
P.-Ameerika	0,9
Saksa	0,9
Austria	0,3
Holland	0,3
Leedu	0,2
Kokku 49,1	

Väiksemal määral imporditi söögikartuleid veel Marokost (47 tn), Tšehhoklovakiast (35 tn) ja Rootsist ning seemnekartuleid Inglisest (16 tn), Ungarist (11 tn), Jugoslaaviast (11 tn) ja Rootsist.

Lõviosa langeb söögikartuli sisseveost Hollandile (ca 60%); Eesti on siin 14. kohal (umbes 1/2% sisseveost). Seemnekartuli sisseveos on Kanada esikohal (ca 50%), järgneb Taani (ca 30%), kolmandal kohal on Eesti (ca 5%).

BELGIA. Tollimuudatusi Belgias. — *Custom Tariff's Changes in Belgium.*

Belgia Riigi Teataja (Moniteur Belgique) 3. VII 38 sisaldab rea dekreete tollimuudatuste kohta. Tolle muudetakse muuseas ka-

seinile, kartulljahule, seebile, müüriksividele, kondiiliimile, sooltele ja nahkadele.

HOLLAND. Sisseveotolli kaotamine angerjaile Hollandis. — *Abolishment of Import Duty on Eels in Netherlands.*

Alates 7. VII 38. kaotati Hollandis sisseveotoll angerjaile.

LÄTI. Läti riikliku hüpoteegipanga laenud tööstusele. — *Latvian Mortgage Bank Loans to Industry.*

Riikliku hüpoteegipanga poolt tööstusele antud krediitid tõusid 1. I 38. a-ks 28,8 milj. latile. Hüpoteegipanga krediit ositub järgmiselt üksikule tööstusharudele: elektrijõujamad ja sarnlevad ettevõtted — 6,4 milj. lat., toit- ja maitseainetetööstus — 4,3 milj. lat., puutööstus — 3,7 milj. lat., mäetööstus — 3,7 milj. lat., metallitööstus — 2,6 milj. lat., paberi- ja polügraafiatööstus — 2,4 milj. lat.,

tekstiiltööstus — 2,4 milj. lat., keemiatööstus — 1,8 milj. lat., nahatööstus — 1,2 milj. lat. ja ehitusettevõtted — 244 tuh. lat. Krediitertitud summad osituvad suuruselt järgmiselt: 45 krediiti kuni 2000 lat., 83 krediiti 2—5 tuh. lat., 105 krediiti 5—10 tuh. lat., 117 krediiti 10—20 tuh. lat., 92 krediiti 20—40 tuh. lat., 102 krediiti 40—100 tuh. lat., 46 krediiti ületas 100 tuh. lat.

Läti laevanduse võlakoormis. — *Indebtedness of Latvian Shipping.*

Riikliku hüpoteegipanga aruandest nähtub, et see pank on andnud senini laevandusele laene 6,5 milj. lat. ulatuses: sellest 4,5

milj. sularahas, 0,5 milj. — pantkirjades, ülejäänud osa — lühiajaliste krediitidena. Sularahas antud 4,5 milj. latist oli 2,7 milj. lat-

ti määratud laevaostudeks, 0,5 milj. lat. — parandustöiks ja 0,4 milj. lat. — võlgade kustutamiseks. Laevaehitamiseks anti vaid

85,3 tuh. lat. Hüpoteebigipanga abil ostetud laevade tonnaaž moodustab 82,3 tuh. br. reg. tn.

Riiklikud viljaostud Lätis. — *State Grain Purchases in Latvia.*

M. a. antud tehnilised juhised vilja- ja herneste ostuks riikliku viljabüroo poolt asendati uutega, millised jõustusi 1. VIII s. a. Üldiselt jäävad endised eeskirjad kehtima. Muudatusena tuleks vaid märkida, et kuivatatud rukki hektoliitrikaal määrati 74 kg asemel 73 kilole, mittekiivatatud rukki hektoliitrikaal — vastavalt 72 kg asemel 71 kg-le, kuivatatud nisu — vastavalt 78 kg asemel 77 kg-le ning mittekiivatatud nisu kaal — 76 kg asemel 75 kg-le. Samuti kõr-

gendati ostuhindu: kuivatatud rukki eest makstakse k. a. 207,9 lat. tn. (m. a. 205 lat.), mittekiivatatud rukki eest — 191,5 lat. tn. (1937. a. — 185 lat.), kuivatatud nisu — 257,4 lat. (230 lat.) ja mittekiivatatud nisu — 241 lat. (215 lat.). Niiskus- ja puhtusnormid on jäetud endisiks.

1. VIII jõustusi samuti juhised viljakokkuostu ning põllupidajate registreerimise kohta, kes soovivad müüa vilja büroole.

Kalajahutootmine Lätis. — *Production of Fishflour in Latvia.*

Hiljuti tegevust-alustanud kalajahuvabrik Liepajas valmistab praegu päevas ca 1,5 tn. kalajahu, tarvitades seks 7 tn. kalu. Kuul-

davasti on vabrikule juba saabunud tellimusi Saksast.

Läti väliskaubandus juunis — *Latvian Foreign Trade in June.*

Esialgsete kokkuvõtete järgi kujunes Läti väliskaubandus juunis järgmiselt (sulgudes m. a. arvud):

Võrreldes mai väliskaubandusega näitavad juuni andmed väikest tagasiminekut sisseveos ja tõusu väljaveos.

	Juuni 1938	Jaanuar-juuni 1938
	milj. latt.	
Sissevedu	19,7 (20,7)	110,9 (107,5)
Väljavedu	19,2 (23,2)	94,1 (108,5)
Bilans	-0,5 (+2,5)	-16,8 (-4,0)

PRANTSUSE.

Prantsuse väliskaubandus I poolaastal 1938.

French Foreign Trade in First Half of 1938.

K. a. esimese poolaasta sissevedu ulatus 24,8 milj. tn-le 23,27 miljard fr. väärtuses, osutades seega võrreldes 1937. a. esimese kuue kuuga tagasiminekut koguselt 4,6 milj. tn. ja suurenemist väärtuselt — 2,97 miljard.

fr. Väljavedu oli samal ajal 13,46 milj. tn 13,96 miljard. fr. väärtuses. Võrreldes 1937. a. kuue kuuga ulatus tagasimineku koguselt 1,34 milj. tn. ning juurdekasv väärtuselt — 2,95 miljard. fr.

P.-AM. ÜHENDRIIGID. Riigieelarve täitmine P.-Am. Ühendriigis 1937/38. a.

Closed Accounts for 1937/38 in U.S.A.

P.-Am. Ühendriige 1937/38. a. eelarve täitmine lõppes 30. juunil 1 459 milj. dollari suuruse puudujäägiga 2 707 milj. dollari vastu e. a. Tänavune puudujääk on väiksem viimase 8 aasta jooksul. Ühes ärielu tagasiminekuuga ja kavatsatud hiigekulutustega majanduslikuks ülesehitamiseks arvestatakse varaameti ringkonnis jooksvat eelarveaastat lõppevat puudujäägiga 3 milj. dol.

Riigivõlg ulatus juuni lõpul 37 165 miljard. dollarile ja on suurenenud 1937. a. juuni lõpust 740 milj. dollarit. Tulusid laekus möödunud eelarveaastal 6 242 milj. dollarit, mis on 948 milj. dollarit rohkem eelmisest eelarve-aastast. Üldkulude summa, mis tõusis 7 701 milj. dollarile, oli 300 milj. dollarit väiksem eelmisest eelarve-aastast.